

GIÁ TRỊ GIÁO DỤC TRUYỀN THỐNG TRONG LỄ MỪNG CƠM MỚI CỦA NGƯỜI LA HỦ HIỆN NAY

Nguyễn Thị Thuận¹, Thành Gạ Ló²

¹Học viện Dân tộc

²Sinh viên khóa 2 ngành Kinh tế Giáo dục, Học viện Dân tộc

Email: Thuannt@hvd.edu.vn

Tóm tắt: Bài viết phân tích giá trị giáo dục truyền thống trong lễ Mừng Cơm Mới của người La Hủ ở tỉnh Lai Châu dưới góc nhìn Nhân học văn hóa và Giáo dục học. Bài nghiên cứu nêu ra vai trò của nghi lễ trong giáo dục đạo đức, truyền dạy tri thức dân gian, củng cố tinh thần cộng đồng và giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc trong bối cảnh hiện nay.

Từ khóa: Mừng cơm mới, giá trị giáo dục truyền thống, La Hủ.

TRADITIONAL EDUCATIONAL VALUES IN THE NEW RICE CELEBRATION OF THE LA HU PEOPLE TODAY

Abstract: This article analyzes the traditional educational values embodied in the New Rice Celebration of the La Hu people in Lai Chau Province from the perspectives of cultural anthropology and education. The study highlights the role of the ritual in moral education, the transmission of folk knowledge, the strengthening of community spirit, and the preservation of ethnic cultural identity in the current context.

Keywords: New Rice Celebration; traditional educational values; La Hu.

Nhận bài: 06/04/2026

Phản biện: 07/05/2026

Duyệt đăng: 11/05/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Việt Nam là quốc gia đa dân tộc với nền văn hóa thống nhất trong đa dạng, mỗi dân tộc đều lưu giữ những giá trị văn hóa truyền thống đặc sắc, góp phần tạo nên bản sắc văn hóa dân tộc Việt Nam. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và giao lưu văn hóa ngày càng mạnh mẽ hiện nay, nhiều giá trị văn hóa truyền thống của các dân tộc thiểu số đang đứng trước nguy cơ mai một, đặc biệt là các nghi lễ dân gian gắn với đời sống sản xuất nông nghiệp. Vì vậy, việc nghiên cứu, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống không chỉ có ý nghĩa về mặt văn hóa mà còn mang ý nghĩa giáo dục sâu sắc đối với thế hệ trẻ hiện nay.

Người La Hủ là một trong những dân tộc thiểu số rất ít người ở Việt Nam, cư trú chủ yếu tại tỉnh Lai Châu. Trong đời sống văn hóa tinh thần của người La Hủ, lễ Mừng Cơm Mới là một nghi lễ truyền thống quan trọng, gắn liền với chu kỳ sản xuất nông nghiệp và tín ngưỡng dân gian của cộng đồng. Đây không chỉ là dịp để đồng bào tạ ơn tổ tiên, thần linh đã phù hộ cho mùa màng bội thu, cuộc sống no đủ mà còn là môi trường lưu giữ và truyền dạy nhiều giá trị giáo dục truyền thống cho các thế hệ trong gia đình và cộng đồng.

Thông qua các nghi thức của lễ Mừng Cơm Mới, người La Hủ giáo dục con cháu về tinh thần biết ơn tổ tiên, quý trọng thành quả lao động và ý

thức gắn bó với thiên nhiên. Việc lựa chọn những bông lúa đẹp nhất để dâng cúng thể hiện sự trân trọng đối với hạt gạo – thành quả của lao động sản xuất và cũng là nguồn sống quan trọng của cộng đồng. Đồng thời, nghi lễ còn góp phần giáo dục đạo lý “uống nước nhớ nguồn”, nhắc nhở con cháu luôn ghi nhớ công lao của tổ tiên và gìn giữ truyền thống văn hóa dân tộc.

Tuy nhiên, dưới tác động của quá trình hiện đại hóa và giao thoa văn hóa, nhiều nghi lễ truyền thống của người La Hủ đang dần bị giản lược, lớp trẻ ít quan tâm đến phong tục tập quán của dân tộc mình. Vì vậy, việc nghiên cứu giá trị giáo dục truyền thống trong lễ Mừng Cơm Mới của người La Hủ không chỉ góp phần bảo tồn di sản văn hóa dân tộc mà còn có ý nghĩa thiết thực trong giáo dục thế hệ trẻ về bản sắc văn hóa, ý thức cộng đồng và trách nhiệm giữ gìn truyền thống dân tộc trong giai đoạn hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu

Để nghiên cứu “Giá trị giáo dục truyền thống trong lễ Mừng Cơm Mới của người La Hủ hiện nay”, bài viết sử dụng cách tiếp cận liên ngành giữa Nhân học văn hóa, Văn hóa học và Giáo dục học nhằm làm rõ những giá trị giáo dục truyền thống được phản ánh thông qua nghi lễ dân gian của cộng đồng người La Hủ. Trong đó, cách tiếp

cận Nhân học văn hóa được vận dụng để tìm hiểu Lễ Mừng Cơm Mới trong môi trường văn hóa bản địa, gắn với đời sống sản xuất, tín ngưỡng và sinh hoạt cộng đồng của người La Hủ. Cách tiếp cận Giáo dục học được sử dụng nhằm phân tích vai trò của nghi lễ trong việc giáo dục đạo đức, truyền dạy kinh nghiệm sống, ý thức cộng đồng và giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc cho thế hệ trẻ. Đồng thời, cách tiếp cận văn hóa truyền thống và phát triển bền vững được vận dụng để đánh giá thực trạng biến đổi của nghi lễ trong bối cảnh hiện đại hóa và giao lưu văn hóa hiện nay.

Trong quá trình nghiên cứu, tác giả sử dụng phương pháp điền dã dân tộc học là phương pháp chủ đạo. Đây là phương pháp quan trọng nhằm tiếp cận trực tiếp đời sống văn hóa của cộng đồng người La Hủ tại tỉnh Lai Châu. Thông qua quá trình khảo sát thực tế tại địa phương, tác giả tiến hành quan sát các hoạt động sinh hoạt văn hóa, tìm hiểu quy trình thực hiện Lễ Mừng Cơm Mới, các nghi thức cúng lễ, hoạt động cộng đồng và sự tham gia của các thành viên trong gia đình, dòng họ. Việc quan sát thực địa giúp thu thập những thông tin mang tính trực quan và phản ánh tương đối chân thực các giá trị văn hóa, giáo dục được lưu giữ trong nghi lễ.

2.2. Khái quát về dân tộc La Hủ ở Mường Tè

Trong các dân tộc nhóm ngôn ngữ Tạng Miến ở Việt Nam, cộng đồng người La Hủ duy nhất chỉ có ở huyện Mường Tè tỉnh Lai Châu (cũ), nay theo Nghị quyết 1670/NQ-UBTVQH15 năm 2025 quy định về sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Lai Châu gồm các xã Mường Mô, Hua Bum, Pa Tàn, Bum Nưa, Bum Tở, Mường Tè, Thu Lũm, Pa Ủ, Mả Cả, Tà Tổng. Trong đó, có dân tộc La Hủ, dân tộc La Hủ trước đây được gọi là dân tộc “xá Lá Vàng, Cò Xung...”, gồm 3 nhóm địa phương: La hủ sư (La Hủ vàng), La Hủ Na (La Hủ Đen) và La Hủ Phung (La Hủ Trắng). Mặc dù chia làm 3 nhóm như vậy nhưng đều đồng nhất về văn hóa, ngôn ngữ và về ý thức tự giác tộc người.

Người La Hủ thường tự hào giải thích về cái tên của tộc người mình rằng: La là hổ, Hủ là sóc, La Hủ nghĩa là mạnh như con hổ, khéo léo và nhanh như con sóc. Họ cũng giải thích về nguồn gốc tộc mình bằng sự tích nạn hồng thủy và truyện quả bầu rằng là:

Xưa có một trận lụt lớn, nước ngập mênh mông, Người Công, người Thái ở trên thuyền nên

hiều người còn sống, Người La Hủ bị chết hết, chỉ còn hai anh em ở trên bè. Về sau nước rút, hai anh em (một trai, một gái) tìm thấy một quả bầu rồi nhặt và bỏ ra thấy hai hạt bầu ở trong mới đem đi trồng. Dây bầu lớn lên chỉ đâu được hai quả: Một quả dài, một quả ngắn. Sau đó, hai anh em đưa nhau lên núi cao thả hai quả xuống. Quả bầu ngắn thì ngửa, quả bầu dài thì xếp chông lên trên. Hai anh em thấy xấu hổ, ngược nhìn lên trời nhưng bầu trời tối đen vì ánh sáng bị tán cây che khuất. Vì ở dưới đất không còn ai, hai anh em phải lấy nhau sinh con đẻ cái, đó là con cháu của đồng bào dân tộc La Hủ sau này.

Còn theo nguồn gốc lịch sử: Đồng bào dân tộc La Hủ vốn là một nhánh của siêu tộc Địch – Khương mà sử sách Trung Quốc gọi là Tây Nhung của hai huyện Kim Bình và Lục Xuân của tỉnh Vân Nam (Trung Quốc). Những Người La Hủ đầu tiên từ Trung Quốc di cư, cư trú sang và sinh sống trên địa bàn Lai Châu được khoảng 200 năm trở lại đây, định cư ở trên sườn núi, chủ yếu ở những khu vực núi non hiểm trở, cuộc sống dựa vào thiên nhiên, sản xuất mang tính tự cung tự cấp, hạn chế giao lưu hàng hóa với bên ngoài... Bởi vậy, nên đời sống của đồng bào còn nhiều khó khăn, thiếu thốn.

Theo Kết quả điều tra thu thập thông tin về tình trạng kinh tế xã hội của 54 dân tộc thiểu số năm 2019 của Ủy ban Dân tộc Việt Nam – Tổng cục Thống kê, dân số Người La Hủ tính đến thời điểm 1/4/2019 là 12.113 người, trong đó nam là 6.122 người, nữ là 5.991 người.

Số dân của người La Hủ ở Lai Châu hiện tại là hơn 1 vạn người, chiếm khoảng 2.67% dân số của tỉnh Lai Châu, đứng hàng thứ 8/13 dân tộc cư trú thành cộng đồng trong tỉnh.

Người La Hủ tập trung tại 44 bản thuộc 5 xã Bum Nưa, Pa Ủ, Ka Lãng, Bum Tở và Mường Tè (có xã Nậm Khao cũ) tỉnh Lai Châu. Các xã đều nằm ở vùng có độ cao trung bình từ 500 – 1000m và có độ dốc lớn. Do vậy, bản làng của đồng bào dân tộc La Hủ đều nằm trên các sườn núi gồm các khe nước chảy từ trên cao xuống.

Điều kiện kinh tế: Trước kia đồng bào dân tộc La Hủ sinh sống chủ yếu bằng nghề làm rẫy và khai thác các nguồn lợi tự nhiên như: Đánh cá, săn bắn, hái lượm vẫn còn có vị trí quan trọng trong cuộc sống hằng ngày của đồng bào dân tộc La Hủ. Công cụ lao động chủ yếu là con dao, chiếc cuốc,

gùi và từ vài chục năm nay đồng bào dân tộc La Hủ đã phát triển trồng trọt như: Cây lúa nước, lúa nương, ngô, khoai, sắn,... Để làm nguồn lương thực chính, dùng trâu cày kéo, đồng thời chăn nuôi đại gia súc, gia cầm. Ngoài ra, đàn ông La Hủ còn đan lát, ghê, mâm, chiếu,... bằng dây mây rất giỏi và đa số biết nghề rèn.

2.3. Lễ Mừng Cơm Mới của dân tộc La Hủ

Dân tộc La Hủ cũng có nhiều lễ tết trong năm như lễ tết tháng 2 “gạ ma thú”, tết “gié khù chà” lễ cúng cầu mưa đầu năm mới “ù chì chì sự”, lễ cầu cho tra hạt “chá mí só”... Trong đó, Lễ Mừng Cơm Mới “ồ xừ cha” là lễ quan trọng nhằm tạ ơn trời đất, tổ tiên và thần thánh phù hộ cho mùa màng bội thu, lúa trĩu bông, người dân có cái ăn không bị chết đói, cầu mùa sau được tốt hơn.

Lễ Cúng “Mừng Cơm Mới” của Đồng bào dân tộc La Hủ thường diễn ra vào dịp mùa hè giữa tháng 8 dương lịch, là mùa mà có ánh nắng vàng rực rỡ với đặc trưng khí hậu mát mẻ, dễ chịu và không khí thoáng đãng, trong lành. Là mùa của những hạt lúa chín đến, những cánh đồng trải dài trở nên rực rỡ hơn bao giờ hết với các bông lúa vàng óng nghiêng mình trong gió nhẹ, tạo nên một khung cảnh thơ mộng và thú vị.

Ngày tổ chức cúng “Mừng Cơm Mới” phải trùng vào ngày con rồng theo âm lịch, theo quan niệm của đồng bào dân tộc La Hủ ngày con rồng đại diện cho quyền lực, sự may mắn, thịnh vượng, sự thăng tiến, là tín hiệu tốt lành cho mưa thuận, gió hòa, mùa màng bội thu.

Vào buổi sáng sớm ngày con rồng của tháng 8, khi tiếng gà gáy, những người trưởng thành trong gia đình đã thức giấc, người phụ nữ sẽ đun nước sôi, người đàn ông dọn dẹp bàn thờ tổ tiên, chuẩn bị sẵn các đồ dùng cần thiết cho lễ cúng “Mừng Cơm Mới” được diễn ra theo đúng quy trình và cách thức của dân tộc. Khi những giọt sương trên bông lúa đã ráo, người phụ nữ chủ trong gia đình được chọn để đi lấy bông lúa trên nương của nhà mình về làm lễ cúng. Người mẹ sẽ dẫn theo một người con gái nhằm dạy cách chọn và lấy bông lúa, kể thừa công việc sau này khi đi lấy chồng. Lên nương lúa, người phụ nữ sẽ khéo léo chọn ra những bông lúa dày và mẩy hạt. Chọn xong những bông lúa tốt, người phụ nữ bỏ vào cái gùi mang theo và cùng người con đi về.

Lễ “Mừng Cơm Mới” của đồng bào dân tộc La Hủ được chia làm 2 phần: Phần lễ và phần hội:

Phần lễ: Gia đình trưởng họ làm lễ Mừng Cơm Mới, chủ hộ gia đình chuẩn bị các lễ vật gồm: xôi nấu từ gạo mới và củ đã trộn, gà luộc chín, thịt lợn gồm các bộ phận con lợn mỗi thứ một ít và một quả trứng gà bỏ trên bát gạo, tất cả được đặt trên một cái sàng gạo (mâm). Ngoài ra, còn có thêm rượu, trà gừng, bát đũa sắp thành 1 mâm cơm mang lên bàn thờ tổ tiên để cầu khẩn. Người trưởng gia đình đem mâm cúng lên đặt trên giường chính của gia chủ để làm nghi thức cúng tổ tiên, thần linh.

Những người trong gia đình, dòng phải có mặt để cúng lạy tổ tiên, thông thường bàn thờ của người La Hủ đặt trên đầu giường của gia chủ, chính người chủ trưởng họ phải thực hiện lễ cúng. Lời cúng “Mừng Cơm Mới” có nội dung chủ yếu là cầu mong tổ tiên và các vị thần linh phù hộ cho gia đình, con cháu có một vụ mùa tươi tốt, mùa màng bội thu, gia đình có thóc lúa nhiều, vật nuôi đầy đàn, mọi người khỏe mạnh, gặp nhiều may mắn.

Thực hiện lễ cúng xong người trong gia đình thừa hưởng lộc tức là mâm lễ cúng “Mừng Cơm Mới” cũng như các phần lễ vật vừa cúng, khi lấy xuống thì chỉ những người trong gia đình, dòng họ mới được thụ lộc. Các thành viên trong gia đình, dòng họ quây quần trước mâm cúng để ăn, thể hiện sự đoàn tụ thống nhất và trao đổi những kinh nghiệm sản xuất để chuẩn bị cho một vụ mùa kế tiếp thắng lợi bội thu. Riêng bát cơm mới ở mâm cúng thì chỉ có người vợ gia chủ trưởng họ mới được ăn thể hiện vai trò và công lao lớn của người phụ nữ đóng góp trong việc ruộng nương.

Sau khi gia chủ hoàn thành xong các khâu của lễ xong xuôi Mừng Cơm Mới, sẽ mời anh em xóm, bản tham dự bữa cơm mới cùng gia đình. Đối với đồng bào dân tộc La Hủ, việc cúng “Mừng Cơm Mới” được thực hiện đầu tiên ở gia đình trưởng họ (tức người anh cả). Những người con thứ đã lập gia đình phải chờ nhà anh trưởng cúng “Mừng Cơm Mới” xong xuôi hết thì mới được cúng ở nhà mình (tức nhà riêng). Vì theo quan niệm của đồng bào dân tộc La Hủ, tổ tiên của trưởng dòng họ phải được thụ hưởng Cơm Mới đầu tiên sau đó mới đến người con thứ.

Phần hội: sau khi kết thúc các nghi lễ cúng thì đồng bào dân tộc La Hủ sẽ tổ chức giao lưu văn nghệ như: hát lý theo tiếng dân tộc, thổi khèn lá, đôi trai gái nhảy những điệu son vũ được truyền từ cha ông xưa; tham gia các trò chơi dân gian của

dân tộc như: kéo co, đẩy gậy và cà kheo. Qua đó, góp phần vun đắp tình đoàn kết cộng đồng, động viên nhau trong lao động sản xuất.

Hiện nay, xã hội phát triển theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa và do sự giao thoa về văn hóa mạnh mẽ nên truyền thống văn hóa của đồng bào dân tộc La Hủ đã bị mai một và mất đi rất nhiều nét đặc trưng của dân tộc. Trong đó có lễ cúng “Mừng Cơm Mới”. Nói một cách khác, thì lễ cúng “Mừng Cơm Mới” không còn đặc sắc, đầy đủ các nghi thức nữa mà đồng bào dân tộc La Hủ bây giờ chỉ làm có lễ và các hộ gia đình cũng chỉ tổ chức nhỏ lẻ chứ không tổ chức to, đông vui như ngày xưa nữa. Số đông các giới trẻ của đồng bào dân tộc La Hủ ngày càng ít quan tâm, tìm hiểu về những truyền thống tốt đẹp của dân tộc và không còn nhớ đến quy trình, cách thức làm nghi lễ, biết về phong tục tập quán, đồng thời, số lớp người trẻ biết đến phong tục tập quán của dân tộc mình là rất ít.

Do cũng có sự chủ quan từ ý thức của mỗi bạn trẻ trong việc bảo vệ, giữ gìn và phát huy bản sắc dân tộc chưa cao. Khách quan do việc tuyên truyền tầm quan trọng của bản sắc văn hóa dân tộc đến người dân chưa thực sự hiệu quả. Những giá trị truyền thống tốt đẹp ngày càng bị mai một dần đi, nhiều bản sắc đã và đang dần mất đi, giới trẻ bị thu hẹp tầm hiểu biết về những truyền thống tất yếu của đồng bào dân tộc mình. Vậy nên, nhiệm vụ đặt ra cấp thiết là cần làm tốt công tác tuyên truyền về tầm quan trọng bản sắc văn hóa của dân tộc, hướng dẫn cho các lớp trẻ và các cấp chính quyền cần quan tâm hơn nữa và khôi phục bảo tồn văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc La Hủ. Vì việc khôi phục lại lễ “Mừng Cơm mới” của đồng bào dân tộc La Hủ góp phần tôn vinh, giữ gìn, phát huy những nét đẹp văn hóa của cộng đồng dân tộc La Hủ. Từ đó, quảng bá văn hoá truyền thống của dân tộc La Hủ nói chung, dân ca, dân vũ và trang phục nói riêng gắn với phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

2.4. Giá trị giáo dục truyền thống trong lễ Mừng Cơm Mới của người La Hủ

Lễ Mừng Cơm Mới của người La Hủ không chỉ là một nghi lễ tín ngưỡng nông nghiệp gắn với chu kỳ sản xuất lúa nước, lúa nương mà còn chứa đựng nhiều giá trị giáo dục truyền thống sâu sắc trong đời sống gia đình và cộng đồng. Thông qua các nghi thức, hoạt động và quy tắc được duy trì

qua nhiều thế hệ, lễ Mừng Cơm Mới đã góp phần giáo dục đạo đức, ý thức cộng đồng, tinh thần lao động và trách nhiệm giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc cho thế hệ trẻ người La Hủ hiện nay.

Trước hết, lễ Mừng Cơm Mới mang giá trị giáo dục về tinh thần biết ơn tổ tiên, thần linh và thiên nhiên. Người La Hủ quan niệm mùa màng bội thu là nhờ sự phù hộ của tổ tiên, trời đất và các vị thần cai quản thiên nhiên. Vì vậy, sau mỗi vụ mùa, gia đình đều tổ chức nghi lễ dâng cơm mới để tạ ơn thần linh và tổ tiên đã che chở cho con cháu có cuộc sống đủ đầy, no ấm. Những nghi thức lựa chọn bông lúa đẹp nhất, chế biến cơm mới và dâng lên bàn thờ thể hiện sự trân trọng đối với hạt gạo – thành quả của lao động sản xuất. Qua đó, thế hệ trẻ được giáo dục ý thức quý trọng lao động, biết sống hài hòa với thiên nhiên và ghi nhớ đạo lý “uống nước nhớ nguồn” của dân tộc.

Bên cạnh đó, lễ Mừng Cơm Mới còn thể hiện rõ giá trị giáo dục gia đình và truyền thừa văn hóa giữa các thế hệ. Trong quá trình chuẩn bị nghi lễ, người mẹ thường dẫn con gái lên nương lấy lúa, hướng dẫn cách chọn bông lúa chắc hạt, cách sấy lúa, giã gạo và chuẩn bị cơm cúng. Đây không chỉ là hoạt động lao động đơn thuần mà còn là quá trình truyền dạy kinh nghiệm sản xuất, kỹ năng sống và tri thức văn hóa dân gian của dân tộc La Hủ. Việc người mẹ trực tiếp chỉ dạy con gái phản ánh hình thức giáo dục truyền thống thông qua lao động và thực hành văn hóa trong gia đình. Qua đó, thế hệ trẻ học được ý thức kế thừa truyền thống, trách nhiệm giữ gìn phong tục tập quán và phát huy những giá trị tốt đẹp của dân tộc mình.

Lễ Mừng Cơm Mới còn có vai trò quan trọng trong việc giáo dục tinh thần đoàn kết cộng đồng và ý thức dòng họ. Theo quan niệm của người La Hủ, gia đình trưởng họ phải thực hiện nghi lễ trước, sau đó các gia đình khác mới được tổ chức cúng cơm mới. Điều này thể hiện sự tôn trọng vai trò của trưởng họ và tinh thần cố kết dòng tộc trong cộng đồng người La Hủ. Sau phần lễ, các thành viên trong gia đình, dòng họ và bà con trong bản cùng nhau ăn cơm mới, giao lưu văn nghệ, tham gia các trò chơi dân gian như kéo co, đẩy gậy, cà kheo... Những hoạt động đó tạo nên không gian sinh hoạt cộng đồng đậm tính truyền thống, góp phần giáo dục tinh thần tương trợ, đoàn kết và gắn bó giữa các thành viên trong bản làng.

III. KẾT LUẬN

Lễ Mừng Cơm Mới của người La Hủ là một nghi lễ nông nghiệp truyền thống mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc, phản ánh đời sống tinh thần, tín ngưỡng và mối quan hệ gắn bó giữa con người với thiên nhiên, gia đình và cộng đồng. Không chỉ mang ý nghĩa tâm linh, cầu mong mùa màng bội thu, cuộc sống no đủ, lễ Mừng Cơm Mới còn chứa đựng nhiều giá trị giáo dục truyền thống sâu sắc được lưu truyền qua nhiều thế hệ trong cộng đồng người La Hủ.

Thông qua các nghi thức và hoạt động trong lễ Mừng Cơm Mới, người La Hủ đã giáo dục cho thế hệ trẻ tinh thần biết ơn tổ tiên, quý trọng thành quả lao động, ý thức gắn bó với thiên nhiên và trách nhiệm giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc. Đồng thời, nghi lễ còn là môi trường truyền dạy tri thức dân gian, kinh nghiệm sản xuất và các chuẩn mực đạo đức trong gia đình, dòng họ và cộng đồng. Những hoạt động sinh hoạt tập thể trong phần hội góp phần củng cố tinh thần đoàn kết, tương trợ và cố kết cộng đồng – một giá trị văn hóa quan trọng trong đời sống của đồng bào dân tộc La Hủ.

Tuy nhiên, trong bối cảnh hiện nay, dưới tác động của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và giao lưu văn hóa, nhiều nghi thức truyền thống trong lễ Mừng Cơm Mới đang có xu hướng bị giản lược, mai một. Một bộ phận giới trẻ người La Hủ ít quan tâm đến phong tục tập quán dân tộc, dẫn đến nguy cơ đứt gãy trong quá trình truyền thừa văn hóa truyền thống. Điều đó đặt ra yêu cầu cấp thiết về việc bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc La Hủ nói chung và lễ Mừng Cơm Mới nói riêng.

Để giữ gìn và phát huy giá trị giáo dục của lễ Mừng Cơm Mới, cần tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục văn hóa truyền thống trong cộng đồng; khuyến khích thế hệ trẻ tham gia các hoạt động văn hóa dân gian; đồng thời có sự quan tâm của chính quyền địa phương trong việc bảo tồn, phục dựng và quảng bá các giá trị văn hóa đặc sắc của người La Hủ. Việc bảo tồn lễ Mừng Cơm Mới không chỉ góp phần giữ gìn di sản văn hóa dân tộc mà còn có ý nghĩa quan trọng trong giáo dục nhân cách, ý thức cộng đồng và lòng tự hào dân tộc cho thế hệ trẻ hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bà Thành Ga Lớ (3/2025), tư liệu điền dã về lễ Mừng Cơm Mới của người La Hủ, tỉnh Lai Châu.
 Đỗ Thị Tắc (chủ biên, 2013), Văn hóa dân gian người La Hủ, Nxb Văn hóa Thông tin.
 Ủy ban Dân tộc (nay là Bộ Dân tộc và Tôn giáo), kết quả điều tra 53 dân tộc thiểu số năm 2019.